

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Rapporten kommer att publiceras på Jordbruksverkets webbsida.
Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om utbetalning till Jordbruksverket.

A. Uppgifter om stödmottagare

Namn och adress Liselotte Schäfer Elinder Karolinska Institutet Institutionen för folkhälsovetenskap, avd. för Socialmedicin Norrbacka plan 3 171 76 Stockholm	Diarienummer 19-14155/11
Projektnamn SkolmatSverige - på väg mot det nya skolmatlandet II	

B. Uppgifter om kontaktpersonen

Namn och adress Liselotte Schäfer Elinder Karolinska Institutet Institutionen för folkhälsovetenskap, avd. för Socialmedicin Norrbacka plan 3 171 76 Stockholm	Telefonnummer 08-123 371 91
	Mobiltelefonnummer 072-526 69 91
	Faxnummer (även riktnummer)
E-postadress liselotte.schafer-elinder@ki.se	

C. Sammanfattning av projektet

C.1. Projektet genomfördes under perioden

Från och med 2012-01-01	Till och med 2012-12-31
----------------------------	----------------------------

Var genomfördes projektet? Karolinska Institutet

<p>Här ska du kort och konkret beskriva projektet</p> <p>Den övergripande projektiden var att våren 2012 nationellt lansera SkolmatSverige - ett nytt webbverktyg som utifrån ett helhetsperspektiv bedömer och kartlägger måltidskvaliteten i landets grundskolor. Trots Sveriges långa erfarenhet av att servera gratis skolmåltider har det hittills saknats ett nationellt system för att utvärdera måltidernas kvalitet och följa dess utveckling. Förra året kompletterades skollagen med ett krav på att skolmåltiderna i grundskolan ska vara näringsriktiga, vilket gjorde behovet av ett tillförlitligt och enkelt system för att säkerställa måltidernas kvalitet än mer akut. Genom att sprida projektets resultat, såväl nationellt som internationellt, och samtidigt verka för ett fortsatt samarbete med andra viktiga aktörer inom området skolmåltider, syftar projektet till att utveckla och marknadsföra svenska skolmåltider.</p> <p>Verktyget finns sedan mars 2012 tillgängligt för alla landets grundskolor, utan kostnad. Skolans kökschef och/eller rektor svarar på frågor om måltidsverksamheten och får sedan automatiskt återkoppling i form av en skriftlig rapport med poängsättning av skolans svar, samt förslag till förbättringar. Därmed kan utvecklingsinsatser följas upp och dokumenteras. Då skolornas svar lagras i en databas kan projektgruppen kontinuerligt sammanställa data om landets skolmåltider och bedriva forskning inom området. I april publicerade vi rapporten "Kartläggning av svenska skolmåltider 2011 - resultat från SkolmatSveriges nationella baslinjestudie före den nya skollagen". Därmed finns nationella data om skolmatskvalitet på skolnivå för första gången tillgängliga för andra "Matlandsaktörer". Vidare har projektet lett till flera nya samarbeten med andra skolmatsaktörer. Resultat har spridits såväl nationellt som internationellt, bl.a. genom presentationer och publicerade artiklar. På så sätt har vi skapat uppmärksamhet kring skolmåltiden och bidragit till att göra Sverige känt internationellt som "Skolmatlandet".</p> <p>SkolmatSverige är ett långsiktigt projekt med målet att vara ett hjälpmedel för att säkerställa en hög och jämn kvalitet på svenska skolmåltider och samtidigt öka kunskapen om skolmåltidernas effekter på folkhälsa och inlärning. Att vi nu har lanserat verktyget, tillsammans med områdets viktigaste aktörer, är ett första viktigt steg på väg mot målet. Utifrån vår erfarenhet finns det ett stort intresse för svenska skolmåltider både innanför och utanför Sveriges gränser och vi tror därför att resultaten som verktyget genererar kommer att röna stort intresse.</p>

D. Målgruppen – vem riktade sig projektet till

Personer eller grupper	På vilket sätt har de fått nytta av projektet?
<p>På skolnivå: rektorer, skolmåltidspersonal, övrig skolpersonal, elever.</p> <p>På samhällsnivå: beslutsfattare, kostchefer, föräldrar, andra skolmatsaktörer.</p>	<p>Sedan mars 2012 kan alla Sveriges grundskolor kostnadsfritt använda SkolmatSveriges webbaserade verktyg för att utvärdera, dokumentera och utveckla kvaliteten på skolans måltider. Skolans kökschef (eller annan måltidspersonal) och/eller rektor svarar på frågor om måltidsverksamheten och får sedan automatiskt återkoppling i form av en skriftlig rapport med poängsättning av skolans svar, samt förslag till förbättringar. Rapporten kan användas för att prioritera förbättringsåtgärder och dokumentera sina egna utvecklingsinsatser. Den kan även fungera som ett underlag vid Skolinspektions tillsyn av det nya lagkravet samt i informations- och marknadsföringssyfte, t.ex. gentemot elever och föräldrar. Verktyget ger därtill skolan tillgång till två webbaserade "matgästenkäter", en till elever och en till skolpersonal, för att enkelt kunna samla in matgästernas synpunkter. Med större kunskap om skolmaten kan verksamheten utvecklas oavsett vilken kvalitetsnivå skolan befinner sig på.</p> <p>Tack vare resultatrapporten från SkolmatSverige kan kostchefer och beslutsfattare relativt enkelt följa upp kvaliteten på måltiderna i kommunens skolor och tillsammans med måltidsansvariga på skolorna prioritera förbättringsåtgärder på såväl skolnivå som kommunnivå. Verktyget uppmuntrar således ett kvalitetsarbete där alla som påverkar eller påverkas av skolmåltidens kvalitet är involverade och samverkar.</p> <p>Skolornas svar lagras i en databas och SkolmatSverige kan kontinuerligt sammanställa data om landets skolmåltider och bedriva forskning inom området. Det i sin tur bidrar till bättre kunskap om svenska skolmåltiders kvalitet och nytta, och myndigheter, beslutsfattare och andra skolmatsaktörer kan kontinuerligt följa utvecklingen runt om i landet. Tillsammans kan vi lyfta de svenska skolmåltiderna såväl nationellt som internationellt.</p>

E. Genomförandet av projektet

E.1. Varför ville ni genomföra projektet

Sverige, Finland och Estland är idag de enda länderna som erbjuder alla grundskoleelever kostnadsfria skolmåltider. Gratis skolmåltider är sedan 1940-talet en del av Sveriges välfärdssamhälle men fastställdes dock i lag först 1997. Förra året tillades till skollagen att alla skolmåltiderna dessutom ska vara näringsriktiga. Trots denna mångåriga praxis och omfattningen av den, kommunerna serverar ca 1 miljon skolmåltider varje dag till en årlig kostnad av ca 5 miljarder kronor, har det inte funnits något uppföljningssystem för att följa utvecklingen.

Idag är det upp till varje kommun att bestämma hur mycket skolmaten får kosta och vilka kvalitetskrav som ska ställas. De summor som kommunerna lägger på skolmåltiderna varierar kraftigt och skolmatens kvalitet likaså. En trolig förklaring till detta är att kompetensen och målsättningen kring skolmatskvalitet varierar mellan landets kommuner och skolor, och enligt vår erfarenhet är systematiska kvalitetsuppföljningar sällsynta. I Livsmedelsverkets utvärdering av sina råd "Bra mat i skolan" konstateras att kommunens upphandlingar styrs mer av politiska beslut och ekonomiska faktorer snarare än av råden.

Bristen på uppföljning gör att skolmåltiderna får stå ut med mycket kritik från elever och föräldrar, vilket ibland, med långt ifrån alltid är rättfärdigat. Det var också denna kritik, i kombination med insatser från olika intressegrupper och organisationer, som ledde till kravet i nya skollagen om att alla skolmåltider skall vara näringsriktiga. Lagändringen är ett steg i att säkra en hög och jämn kvalitet på skolmaten i alla kommuner och skolor. Många kommuner och måltidsverksamheter efterfrågar nu lämpliga indikatorer och enkla verktyg för att bedöma näringsriktighet. Många intressenter efterfrågar också ett helhetsperspektiv kring skolmåltiden, som inbegriper fler kvalitetsaspekter än enbart näringsriktighet.

Bristen på ett nationellt uppföljningssystem medförde att vi fram till idag inte visste vilken kvalitet som skolmaten håller. Det i sin tur betyder att vi hittills inte har kunnat bedöma hur skolmåltiderna påverkar svenska barns hälsa och inläring. Det finns några få studier som tyder på att skolmåltiderna har potential att förbättra såväl elevernas matvanor som skolprestation. Det finns även studier som tyder på att skolmåltiderna än idag har betydelse för social jämlikhet i hälsa genom att utgöra en viktig utjämnande faktor avseende näringsintag mellan barn från olika samhällsgrupper. Det behövs dock mer forskning för att bekräfta dessa hypoteser och på så sätt stärka skolmåltidens roll i samhället.

Genom det webbaserade verktyget SkolmatSverige, som bedömer och kartlägger skolmåltider utifrån ett helhetsperspektiv, kan skolor och kommuner numera relativt enkelt utvärdera, dokumentera och utveckla kvaliteten på sina skolmåltider. Effekten av utvecklingsinsatser för att höja kvaliteten på måltiderna kan dokumenteras och bland annat användas för att visa att den nya skollagen följs. Skolornas resultat samlas in i en databas vilket ger en samlad bild av skolmåltiderna i hela Sverige och möjliggör jämförelser över tid och mellan skolor samt forskning kring elevers hälsa, inläring, skolprestation och konsumtion på såväl kort som lång sikt.

E.2. Vilka har varit med och genomfört projektet? (ange inga namn på personer)

Kön	Antal	Beskriv deras roll i projektet	Om de representerat organisation, förening, företag eller myndighet ange i så fall vilken.
Män	1	Styrgruppsrepresentant. Övergripande styrning av projektet och förankring av projektet hos sin organisation.	Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Kvinnor	3 (+4)	Styrgruppsrepresentanter (se ovan)	SKL, Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Livsmedelsverket (SLV), Karolinska Institutet (KI)
	4	Arbetsgrupp (ingår även i projektets styrgrupp). Har bearbetat input från referensgrupper och relevant litteratur, formulerat indikatorer och utarbetat frågor, utvecklat och utvärderat verktygets tekniska funktionalitet och användbarhet, ansvarat för projektets hemsida, identifierat andra skolmatsaktiviteter i landet, byggt ett nationellt och internationellt samarbete samt spridit projektet nationellt och internationellt.	KI

E.3. Hur har ni förankrat projektet?

Projektets förankring har underlättats av att huvudaktörerna kring svensk skolmat är samlade i projektets styrgrupp eller referensgrupp. I styrgruppen ingår representanter från SKL, SLV och FHI, vilket medfört att projektet förankrats väl inom nämnda organisationer/myndigheter. Livsmedelsverket har fått i uppdrag av utbildningsdepartementet att i samverkan med Skolverket stödja arbetet med näringsriktig skolmat och måltidens utformning. De rekommenderar SkolmatSverige som ett verktyg för att underlätta ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån ett helhetsperspektiv. Information om verktyget kommer även att finnas med i den reviderade upplagan av Livsmedelsverkets skrift "Bra mat i skolan" som kommer ut i februari 2013. Vidare inkluderar projektets referensgrupp representanter från flera nationella och regionala "skolmatsaktörer" såsom Nationellt Centrum för främjande av barns hälsa, Skolmatens Vänner, Kost och Näring, Hushållningssällskapet, Skolmatsakademien och Miljöstyrningsrådet. I referensgruppen finns även kostchefer, kökschefer, forskare och andra experter representerade.

E.4. Vilka har ni samarbetat med?

Har ni haft kontakter med andra organisationer, föreningar, företag, kommuner eller myndigheter under projektet? Ja Nej

Om "Ja", vilka

Projektet har skett i nära samarbete med SKL, FHI och SLV. Därutöver finns ett flertal "skolmatsaktörer" representerade i projektets referensgrupp (se punkt E.3). En representant från projektets arbetsgrupp finns med i referensgruppen till SIK:s skolmatsprojekt Den svenska skolmaten – en gastronomisk måltidsupplevelse och Hushållningssällskapetets projekt Fokus matglädje. Arbetsgruppen har även etablerat samarbete med Magasin Måltids nya satsning White Guide Junior.

Har projektet skapat nya samarbeten eller nätverk? Ja Nej

Om "Ja", med vilka

Under 2012 har vi etablerat samarbete med SIK:s projekt Den svenska skolmaten - en gastronomisk upplevelse och Magasin Måltids satsning White Guide Junior. Kontakt har även etablerats med andra forskare inom Sverige samt i Estland, Finland, Island, England och Brasilien.

E.5. Vad har ni genomfört i projektet?

Följande avsnitt redovisas utifrån projektplanen i ansökan. Planerade aktiviteter (i punktform) följs av en kort beskrivning av vad som har genomförts.

Fas 1 – Före lansering av verktyget (januari-februari).

- Vidareutveckling av verktyget (färdigställa och testa verktyget och återkopplingsfunktionen, provköra verktyget i en utvald kommun)

Under januari och februari fastställdes verktygets innehåll och en andra validering av verktygets näringsbedömning slutfördes. Även verktygets "reliabilitet" (pålitlighet) undersöktes. Resultatet finns publicerat i den vetenskapliga tidskriften Public Health Nutrition. Verktygets återkopplingsfunktion färdigställdes under februari månad och testades av frivilliga skolor innan lanseringen i mars.

- Spridningsinsatser (delta vid en internationell skolmåltidskonferens i London som inbjudna talare av WHO, marknadsföringsinsatser inför lanseringen, bl.a. planering av pressmeddelande och presseminarium tillsammans med styrgruppen)

Två representanter från projektets arbetsgrupp deltog på "1st International Workshop in School Food Policy and Research" i London, anordnat av WHO Europa och Englands School Food Trust den 19-20 januari. I samråd med styrgruppen togs beslutet att det i samband med lanseringsdatum var tillräckligt att gå ut med ett pressmeddelande. Pressmeddelandet formulerades av arbetsgruppen i samverkan med SKL:s presstjänst.

- Samla och bearbeta data om skolmåltidskvalitet (påbörja en delstudie om systematiska skillnader i skolmatskvalitet i det nationella urvalet av skolor från 2011)

Under tidig vår analyserades och sammanställdes de data som inkommit under SkolmatSveriges nationella studie våren 2011. En masterstudent från Centre for Health Equity Studies (CHES) genomförde en delstudie om systematiska skillnader i skolmatskvalitet, även den baserad på det nationella urvalet.

Fas 2 – Lansering (mars).

- Spridningsinsatser (lanseringsaktiviteter (bl.a. presseminarium på SKL), släpp av resultatrapport med nationella data från baslinjestudien (191 skolor), fortsatt marknadsföring enligt kommunikationsplanen, delta i Kompetenslyftets konferens "Inspiration och guldkorn" i Örebro 27-30 mars)

I samband med lanseringsdatumet den 29 mars gick ett pressmeddelande ut via SKL:s presstjänst samt projektets egen hemsida. Nyheten spreds snabbt vidare av andra aktörer, inklusive SLV och FHI. Den 19 april släppte vi rapporten "Kartläggning av svenska skolmåltider 2011 - resultat från SkolmatSveriges nationella baslinjestudie före den nya skollagen". Vi beslutade att vänta med att släppa rapporten till några veckor efter lansering (dvs. i april istället för i mars), med syfte att sprida ut den mediala uppmärksamheten kring projektet. Rapporten fick stor genomslagskraft i media, bland annat en förstasida med efterföljande debattartiklar i Svenska Dagbladet. Under perioder med hög medial uppmärksamhet har vi haft stor nytta av projektets kommunikationsplan.

De planerade presentationerna av verktyget i samband med Kompetenslyftets konferens "Inspiration och guldkorn" ställdes in av arrangören.

- Samla och bearbeta data om skolmåltidskvalitet (telefon- och mailsupport för grundskolor som behöver hjälp med ifyllande av verktyget)

Sedan lanseringen i mars erbjuder vi mail- och telefonsupport för grundskolor/kommuner som behöver hjälp och/eller har frågor kring verktyget. Data som kommer in bearbetas kontinuerligt och lagras i vår databas.

Fas 3 – Efter lansering (april-december).

- Samla och bearbeta data om skolmåltidskvalitet/Fortsatt telefon- och mailsupport

Se text ovan.

- Undersöka vilka faktorer som är avgörande för om eleverna äter skolmaten (masteruppsats)

Efter ansökan till Jordbruksverket blev vi kontaktade av SIK och projektet Den svenska skolmaten – en gastronomisk måltidsupplevelse, med en förfrågan om ett samarbete. SIK kommer under 2012/2013 att genomföra observationsstudier och fokusgrupper med syfte att studera faktorer som påverkar elevernas måltidsupplevelse. Istället för att genomföra en liknande studie under samma tidsperiod beslutade vi oss för att samarbeta med SIK och har under året medverkat i projektets referensgrupp. Vi planerar även att utföra egna studier och har etablerat kontakt med Södertälje kommun för framtida samarbete.

- Ta fram nyckeltal och indikatorer i samarbete med andra aktörer (bl. a. SKL, FHI, SLV)

Tillsammans med projektets styrgrupp arbetar vi med att ta fram ett antal nyckeltal/indikatorer som är lämpliga att kontinuerligt redovisa för att beskriva skolmåltidskvaliteten i landets grundskolor. Dessa nyckeltal kommer att användas till SKL:s system Öppna jämförelser/COLLADA samt publiceras på projektets hemsida. Arbetet förväntas bli klart i början av 2013.

- Redovisa samlade resultat på hemsidan.

Publicering av samlade resultat har påbörjats i mindre skala under hösten 2012 och förväntas öka i takt med att antalet användare ökar och lämpliga nyckeltal tagits fram.

- Spridningsinsatser (delta i Folkhälsostämman, april 2012, etablera samarbete med Finland och Estland samt andra möjliga länder, delta i andra nationella möten och konferenser, delta i internationella konferenser, skriva svenska och internationella artiklar om projektet, skriva slutrapport till SJV)

Flerfaldiga spridningsinsatser har genomförts under 2012 vilket beskrivs närmare under punkt G. Projektet har presenterats på såväl nationella som internationella möten och konferenser. Arbetsgruppen har skrivit artiklar om projektet som publicerats i både nationella och internationella tidsskrifter, bl.a. Nordisk Nutrition och Public Health Nutrition. Kontakt har etablerats med forskare inom Sverige och i Estland, Finland, Island, England och Brasilien.

- Vidareutveckling av verktyget (utveckla verktygets användbarhet vid behov, utveckla verktygets resultatrapport vid behov)

I samråd med en IT-byrå har vi kontinuerligt förbättrat verktygets tekniska användarvänlighet utifrån användarnas behov, t.ex. förbättrad design på hemsida och resultatrapport, automatiska påminnelser via mail samt en funktion som gör det enklare att återkomma till frågor som är svåra att besvara utan att konsultera någon annan. Vidare förbättrades verktygets innehåll och resultatrapport under sommarmånaderna, utifrån ny kunskap som tillkommit efter att verktyget lanserats.

E.6. Har något gått bättre än planerat?

Under projektets gång har flera nya intressanta och oplanerade samarbeten inletts med andra skolmatsaktörer och forskare. Detta har öppnat upp för nya möjligheter och underlättat projektets spridning. Vidare har landets kostchefer och användare ute på skolorna varit mycket positivt inställda till verktyget (baserat på telefonintervjuer), till och med bättre än vad vi förväntat oss.

E.7. Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång?

Det är en utmaning att förankra och sprida ett stort nationellt projekt som berör många målgrupper och där ett gott resultat bygger på att flera olika yrkesgrupper samarbetar. Under året har vi bl.a. upplevt svårigheter att involvera skolledare i projektet. Under 2013 kommer vi att försöka öka rektorers engagemang för skolmåltiderna genom riktade åtgärder till denna målgrupp. Vi har även ansökt om ytterligare projektstöd från Jordbruksverket för att kunna utveckla tekniska funktioner som underlättar nära samarbete mellan ansvariga på kommunnivå och skolnivå.

F. Projektets mål och resultat

F.1. Vilka resultat skapade projektet?

För första gången är det möjligt att beskriva skolmåltidskvalitet utifrån ett helhetsperspektiv. En automatisk återkopplingsfunktion för bedömning av de olika kvalitetsaspekterna finns. Efter lanseringen har 240 skolor använt verktyget (till och med november), varav flera inte tidigare har haft något system för att säkerställa att skolmaten är näringsriktig. Flera kostchefer och andra skolmatsaktörer har efterfrågat ett liknande verktyg till andra typer av offentliga måltider, såsom förskola och äldreomsorg. Baserat på uppgifter från telefonintervjuer med landets kostchefer verkar många av de kommuner som ännu inte använt verktyget är positivt inställda till verktyget och planerar att komma igång under våren 2013.

En säker databas har byggts upp som kan ta emot stora mängder data från skolor som använder verktyget. För första gången finns nu nationella data om skolmatskvalitet på skolnivå tillgängligt för andra "Matlandsaktörer", data som kan ligga till grund för framtida diskussioner och åtgärder.

Projektets hemsida har vidareutvecklats och är idag en bra källa till information om svenska skolmåltider, riktad till flera olika målgrupper. Sedan lanseringen har hemsidan haft ca 10 000 unika besökare. Hemsidan har kompletterats med sociala media såsom Facebook och Twitter vilket möjliggör återkoppling och underlättar projektets spridning.

Svenska skolmåltider har blivit kända utomlands genom att projektet presenterats på internationella konferenser samt publicerats i internationella tidsskrifter.

F.2. Vilka var projektets mål? Vad blev resultatet?

Du ska använda blanketten för att skriva en slutrapport som beskriver genomförandet och resultatet av projektet. Rapporten kommer att publiceras på Jordbruksverkets webbsida.
Du ska skicka slutrapporten i elektronisk form tillsammans med ansökan om utbetalning till Jordbruksverket.

Mål	Resultat	Är målet uppfyllt? (Ja/Nej)	Om målet bara är delvis uppfyllt, ange orsak
<p>1) Nationella data på skolmatskvalitet finns för första gången i Sverige tillgänglig för alla intressenter på området.</p> <p>a. Minst 50 % av landets grundskolor har använt verktyget på nivå 1 och av dem har hälften gått vidare till nivå 2.</p> <p>b. Tabeller och diagram har publicerats på hemsidan.</p> <p>c. Andra aktörer använder data från SkolmatSverige i sina redovisningar.</p>	<p>Verktyget lanserades nationellt i mars 2012 och finns nu tillgängligt för alla Sveriges grundskolor. Antalet skolor som använder verktyget ökar stadigt för varje dag som går. Till och med november har 240 av landets grundskolor använt verktyget på nivå 1 och 119 har gått vidare till nivå 2.</p> <p>I april 2012 publicerades rapporten "Kartläggning av svenska skolmåltider 2011 - resultat från SkolmatSveriges nationella baslinjestudie före den nya skollagen" som går att ladda ner på projektets hemsida. En uppföljande rapport är planerad till våren 2013. Under hösten 2012 har en sammanställning av resultat från skolor som använt verktyget efter nationell lansering påbörjats. SKL, SLV och FHI planerar att redovisa data från SkolmatSverige när lämpliga nyckeltal tagits fram (förväntas bli klart under januari 2013).</p>	Delvis	Antalet användare av verktyget motsvarar inte 50 % av landets skolor men vi kan med glädje konstatera att användarantalet stiger varje dag varefter målet bör vara möjligt att uppnå under 2013. Det har tagit längre tid än förväntat för skolorna/kommunerna att komma igång med verktyget vilket i de flesta fall beror på att beslut om användning ska tas på kommunnivå, vilket kan dra ut på tiden. Beslut på kommunnivå är å andra sidan många gånger nödvändigt för vidmakthållande.
<p>2) Ökad kunskap har erhållits om faktorer som påverkar elevernas konsumtion av skolmåltider.</p> <p>a. En delstudie har genomförts.</p>	<p>Samarbete har inletts med SIK och projektet Den svenska skolmaten – en gastronomisk upplevelse. SIK kommer under 2012/2013 att genomföra observationsstudier och fokusgrupper med syfte att studera faktorer som påverkar elevernas konsumtion/måltidsupplevelse. Vi planerar även att utföra egna studier och har etablerat kontakt med Södertälje kommun, där dessa studier kommer att genomföras.</p>	Delvis	Efter att ansökan till Jordbruksverket skickats in blev vi kontaktade av SIK med en förfrågan om samarbete. Istället för att genomföra liknande studier under samma tidsperiod beslutade vi att det i detta skede passar bättre att samarbeta med SIK och har under året medverkat i projektets referensgrupp.
<p>3) Sverige har markerat sig internationellt som "Skolmatlandet".</p> <p>a. Samarbete med Finland och Estland är etablerat.</p> <p>b. Verktyget och resultat har presenterats vid konferenser och publicerats i tidskrifter.</p>	<p>Under 2012 har vi etablerat samarbete med forskare i Finland, Estland och Island, som alla erbjuder skolmåltider. Vi planerar att genomföra gemensamma studier där SkolmatSveriges verktyg kommer att ha en stor roll och sannolikt anpassas och översättas för att kunna användas i andra nordiska länder.</p> <p>Verktyget och resultat har presenterats på flertalet internationella konferenser och publicerats i ett antal nationella och internationella tidsskrifter (vilket beskrivs närmare under punkt G).</p>	Ja	

F.3. Har projektet gynnat eller arbetat för någon av följande prioriteringar?

	Ja/Nej	Om "Ja", på vilket sätt?
Primärproduktion		
Utveckling av nya produkter, processer och tekniker		
Måltid i offentlig sektor	Ja	Utvecklat ett verktyg som bidrar till att förbättra skolmåltiderna.
Ekologisk produktion		
Gastronomi		

F.4. Vilka resultat kan ni se direkt efter projektets slut?

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projekt	Kommentera och beskriv
Antal nya företag				
Antal nya produkter				
Antal nya tjänster			1	Tillhandahåller ett webbaserat verktyg för att mäta skolmåltidskvalitet
Antal nya tekniker			1	Automatiserad återkopplings-/rapportfunktion
Antal nya nätverk och mötesplatser			1	Hemsida och Facebooksida
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		

G. Hur har ni spridit projektets resultat?

För att sprida verktyget har vi utnyttjat åtskilliga spridningskanaler inklusive våra samarbetspartners. En kort beskrivning av projektets spridningsinsatser redovisas nedan:

- Information och nyheter har spridits via verktygets hemsida; www.skolmatsverige.se och sociala media såsom Facebook, samt via samarbetspartnerns hemsidor och kanaler (bl.a. SLVs Måltidsbloggen).
- Vi har producerat informationsmaterial på svenska och engelska för att marknadsföra projektet såväl nationellt som internationellt.
- Pressmeddelande via SKL i samband med verktygets lansering 29 mars.
- Vi har publicerat rapporten "Kartläggning av svenska skolmåltider 2011 - resultat från SkolmatSveriges nationella baslinjestudie före den nya skollagen" som skapade stor uppmärksamhet i såväl nationella som lokala medier, bl.a. en förstasida i Svenska Dagbladet.
- Vi har publicerat artiklar om verktygets utveckling och resultat i de vetenskapliga tidsskrifterna Nordisk Nutrition och Public Health Nutrition.
- Vi har blivit omskrivna eller intervjuade i ett flertal tidningar, tv och radio såsom Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter, Aktuellt, Radio P4, Magasin Måltid och Restaurangvärlden.
- Annonser i Dagens Samhälle skolbilaga, mars 2012.
- Vi har genomfört telefonintervjuer med landets kostchefer under oktober-november 2012.
- Hushållningssällskapet har spridit information om verktyget till alla kommuner där utbildningsinsatser för skolmåltidspersonal bedrivs via "Fokus Matglädje", som också erhåller stöd från "Matlandet Sverige".
- Nätverkan på mässan GastroNord i samband med tävlingen SkolmatsGastro.
- Samarbetspartner till Magasin Måltids satsning White Guide Junior.

SkolmatSverige har presenterats på följande konferenser/seminarium/workshops:

Nationella:

- Träff för Hushållningssällskapets matkonsulter, Alingsås 14 mars
- Folkhälsostämman, Stockholm 23-25 april
- Skolmatsdagen 2012, Stockholm 10 maj
- Uppstartsmötet för SIK-projektet Den svenska skolmaten – en gastronomisk måltidsupplevelse, Göteborg 15 maj

Regionspecifika:

- Utbildningsdag för skolpersonal i Forshaga kommun, 15 februari
- Nätverksträff för kostchefer i Jönköpings län, Vetlanda 24 maj
- Nätverksträff för områdeschefer i Göteborgs stad, Alingsås 31 augusti
- Skolkonferensen Hälsa och lärande, Stockholm 5 september
- Informationsträff för alla kostchefer/kostkonsulter i Stockholms län, Stockholm 16 oktober
- Malmö Skolrestaurangers/Skånsk Skolmatsakademi temadag om mat i skolan, Malmö 31 oktober
- Nätverksträff för områdeschefer och enhetschefer i Göteborgs stad, Göteborg 22 november

Internationella:

- 1st International Workshop in School Food Policy and Research anordnat av WHO Europa och School Food Trust, London 19-20 januari.
- World Nutrition Rio2012, Rio de Janeiro 27-30 april
- ICDAM8 Rome, Rom 14-17 april
- Essen Food Conference, Essen Tyskland 5 september
- European Public Health Conference, Malta 8 november

H. Slutsatser från projektet och rekommendationer till andra

Rapporten "Kartläggning av svenska skolmåltider 2011 - resultat från SkolmatSveriges nationella baslinjestudie före den nya skollagen" visade att det finns stora brister gällande skolmatens näringsriktighet. Rapporten och efterföljande uppmärksamhet bekräftar att SkolmatSveriges verktyg behövs och att data efterfrågas.

Det är en utmaning att förankra och sprida ett projekt som vänder sig till flera olika yrkesgrupper och som förutsätter samverkan för goda bestående resultat. Samverkan är nyckeln för att uppnå en hög och jämn kvalitet på skolmåltiderna.

En rekommendation till andra som vill genomföra liknande projekt är att samverka och ta vara på den kunskap som andra redan besitter. Att bilda en referensgrupp bestående av representanter med olika spetskompetens, infallsvinklar och erfarenheter kan ge många mervärden och skapar bredd åt projektet. Att sedan dela med sig av resultat och erfarenheter höjer projektets kvalitet och underlättar dess spridning.

J. Hur fortsätter verksamheten efter projektets slut? hur kommer ni att använda det resultat som projektet skapat

SkolmatSverige är ett långsiktigt projekt med målet att vara ett hjälpmedel för att säkerställa en hög och jämn kvalitet på svenska skolmåltider och samtidigt öka kunskapen om skolmåltidernas effekter på folkhälsa och inläring. Att utveckla ett webbaserat verktyg för att bedöma skolmatskvalitet, tillsammans med områdets viktigaste aktörer, är ett första viktigt steg på väg mot målet. Några kommuner har tagit beslut att SkolmatSverige ska användas som en del av kommunens kvalitetsarbete framöver och flera kommuner förväntas göra likadant nästa år.

Data om skolmåltidernas kvalitet har börjat strömma in till SkolmatSveriges databas. Nästa år kommer efterfrågat data att göras tillgängligt för SKL samt andra myndigheter och aktörer i syfte att möjliggöra öppna jämförelser för första gången. Data kommer även att användas för att bedriva forskning kring skolmåltidernas kvalitet och nytta. Vidare har vi ambitionen att bygga ut det redan påbörjade samarbetet med andra viktiga aktörer inom området samt fortsätta sprida resultat och kunskap om svenska skolmåltider såväl nationellt som internationellt. Intresset för den svenska skolmaten är redan stort både inom och utanför Sveriges gränser och vi tror därför att resultaten som verktyget genererar kommer att röna stort intresse. I framtiden hoppas vi även kunna utveckla verktyget till andra typer av offentliga måltider.

K. Bilagor

- Eventuellt material som ni har tagit fram i projektet, som till exempel broschyrer, filmer, bilder eller annat material som ni har tagit fram för att marknadsföra ert projekt.
- Bilaga 1 Godkännande om publicering av kontaktuppgifter